

Beleidskader hoge gronden

Aanwijzing, bescherming en instandhouding

Bezoekadres

Maria Theresialaan 99
6043 CX Roermond

Postadres

Postbus 2207
6040 CC Roermond

IBAN: NL10NWAB0636750906

KvK: 67682065

088 88 90 100

info@waterschaplimburg.nl

www.waterschaplimburg.nl

titel Beleidskader hoge gronden
datum 30 november 2022 (AB)
versie 1.0
status Definitief
zaaknr. 2020-Z1504
documentnr. WLD0C-1293479863-1174

vrijgave Dit document is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van Margreet Smits in samenwerking met:

naam	Functie
Jasmijn Nieuwenhuijs	Adviseur waterkeringen
Merle Gerritsen	Adviseur waterkwaliteit en waterveiligheid
Ellie Verheijen	Senior adviseur waterkeringen

Dit document is vrijgegeven door Margreet Smits

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Introductie: dijken in Limburg	4
1.2	Aanleiding voor dit beleidskader	4
1.3	Doel	4
1.4	Toepassingsgebied	5
1.5	Totstandkoming	5
1.6	Leeswijzer	6
2	Hoge gronden en de opgave voor WL	7
2.1	Hoge gronden: wat zijn dat?	7
2.2	Hoge gronden: waarom is bescherming nodig?	8
2.3	Wettelijke taak	9
2.4	Instrumenten	10
2.5	Beschermingsopgave	11
3	Beschermingsaanpak	12
3.1	Uitgangspunten	12
3.2	Bepaling van het risicoprofiel van hoge gronden	13
3.3	Aanwijzing van het tracé en werkingsgebied	14
3.4	Regels en beperkingen	16
4	Implementatie en doorwerking	17
4.1	Zorgplicht waterkeringen	17
4.2	Legger en waterschapsverordening	17
4.3	Inspectie, monitoring en onderhoud	18
4.4	Vergunningverlening, toezicht en handhaving	18
4.5	Calamiteitszorg	19
4.6	Wettelijke beoordeling	19
4.7	Dijkversterking	20
4.8	Weging waterbelang in ruimtelijke plannen	20

1 Inleiding

1.1 Introductie: dijken in Limburg

De bescherming tegen hoogwater van de Maas door de aanleg van dijken kent in Limburg een relatief korte historie. Vanaf de Belgische grens tot Cuijk stroomt de Maas door een vallei, het Maasdal. De snel oplopende oevers, steilranden en terrassen bieden een natuurlijke bescherming tegen overstromingen waardoor het gebied dat door de Maas wordt bedreigd relatief klein is. Tot eind vorige eeuw was dit deel van de rivier vrijwel geheel onbedijkt, op enkele lage dijken na. Na de hoogwaters van 1993 en 1995 werden verschillende maatregelen uitgevoerd om de waterveiligheid te verbeteren. In de Maasvallei kwamen rond een aantal dorpen en steden nieuwe dijken, in eerste instantie bedoeld als tijdelijke bescherming. In 2005 kregen deze dijken de status van primaire waterkeringen. Primaire waterkeringen zijn dijken die het land beschermen tegen een overstroming vanuit de grote wateren (de zee, de grote rivieren en de grote meren). Vanaf 2017 zijn de dijken in Limburg genormeerd volgens dezelfde systematiek als de dijken elders in Nederland.

Kenmerkend voor de Limburgse Maasvallei is dat de door dijken beschermde dorpen en steden in veel gevallen ook beschermd worden door hoge gronden. Dit zijn hoger gelegen delen in een gebied die, samen met de aangelegde dijken, de binnendijkse gebieden beschermen tegen overstromingen vanuit de Maas.

In dit beleidskader leggen we vast hoe we bepalen waar deze hoge gronden liggen en hoe we de hoge gronden in stand houden.

1.2 Aanleiding voor dit beleidskader

In sommige gevallen bieden hoge gronden bescherming aan achterliggende lagere gebieden tegen hoogwater. Voorkomen moet worden dat dergelijke hoge gronden door menselijke ingrepen, bijvoorbeeld ontgraving of de aanleg van een hogedrukleiding, aangetast worden. Op die manier kan er een veiligheidsrisico ontstaan: bij hoogwater zou water daardoor via de hoge gronden het achtergelegen gebied binnen kunnen stromen. Ook is het van belang om regelmatig te onderzoeken of hoge grond nog hoog genoeg is. Door klimaatverandering zullen de rivierafvoeren toenemen en is wat nu hoog genoeg is, in de toekomst misschien niet meer hoog genoeg.

In 2017 is de Waterwet gewijzigd. Hierbij is vastgelegd dat waterschappen een taak hebben in de bescherming van een deel van de hoge gronden. Dit gaat in 2022 op in de Omgevingswet. Het waterschap is niet de enige met een verantwoordelijkheid rond hoge gronden; ook de provincie en gemeentes hebben hierin een rol. Waterschap Limburg moet dus duidelijk uitleggen welke hoge gronden tot de waterveiligheidsstaak van het Waterschap behoren en hoe we die hoge gronden willen beschermen zodat de veiligheid die deze gronden bieden behouden blijft.

1.3 Doel

Dit beleidskader heeft als doel om duidelijkheid te geven over de wijze waarop Waterschap Limburg invulling geeft aan haar beheerverantwoordelijkheid in de instandhouding van hoge gronden. **Dit beleidskader heeft de status van beleid.** Het vormt enerzijds input voor de regelgeving van het waterschap (waaronder de legger en de waterschapsverordening) en anderzijds voor diverse

werkprocessen in de gehele beheercyclus (beheren, beoordelen, en versterken van primaire waterkeringen).

Voor dit doel omvat het beleidskader:

- een werkwijze voor de aanwijzing van de hoge gronden op de legger (ligging en tracé);
- de manier waarop we de hoge gronden beschermen in de regelgeving van het waterschap (beschermingsregime);
- een werkwijze voor het risicoprofiel van de verschillende hoge gronden en de mate waarin deze gronden beschermd moeten worden;
- hoe we het beheer, onderhoud, en de instandhouding van hoge gronden inbedden in de werkprocessen van het waterschap (doorwerking in zorgplichtprocessen), ten behoeve van vastlegging in het assetmanagementplan waterkeringen;
- hoe we omgaan met hoge gronden in dijkverbeteringsprojecten;
- hoe we omgaan met het mogelijk verschuiven van aansluitpunten van hoge gronden op waterkeringen.

Voor de instandhouding van de waterkeringen heeft het waterschap publiekrechtelijke instrumenten, zijnde de legger en de waterschapsverordening. Deze instrumenten zullen we ook voor de instandhouding van de hoge gronden gebruiken.

1.4 Toepassingsgebied

Dit beleidskader is van toepassing op het gehele beheergebied van Waterschap Limburg. Door het uitvoeren van de in deze nota beschreven werkwijzen en processen, zal op termijn een gebiedsdekkend beeld ontstaan van alle locaties waar hoge gronden aanwezig zijn die bescherming nodig hebben via de publiekrechtelijke instrumenten van het waterschap. Deze hoge gronden worden vastgelegd in de Legger. Een openbare inspraakprocedure gaat vooraf aan het besluit tot vastlegging van hoge gronden in de legger. Daar waar beperkingen worden opgelegd aan activiteiten van derden (via de waterschapsverordening) is ook altijd sprake van een openbare inspraakprocedure.

In dit document richten we ons enkel op de hoge gronden daar waar het waterschap een taak en verantwoordelijkheid heeft. De term 'hoge gronden' kan daarom steeds worden gelezen als 'dat deel van de hoge gronden waar het waterschap conform de Omgevingswet (voorheen Waterwet) een beheerverantwoordelijkheid heeft'. In paragraaf 2.3 gaan we verder in op de afbakening van de taak van het waterschap in de instandhouding van hoge gronden.

1.5 Totstandkoming

Dit beleidskader is tot stand gekomen na een zorgvuldige procedure waarbij diverse organisaties en instanties zijn bevestigd en hebben meegedacht. Het betreft onder andere de Provincie Limburg, Rijkswaterstaat en een aantal gemeenten. Om de uitvoerbaarheid van dit beleidskader en het draagvlak in de praktijk te testen, is bij het ontwikkelproces gebruik gemaakt van een aantal pilot-dijktrajecten. Daarbij zijn ook direct belanghebbenden, zoals perceeleigenaren, geïnformeerd. Inzichten uit dit omgevingsproces zijn verwerkt in dit beleid. Het ontwerp-beleid heeft van 12 juli tot en met 22 augustus 2022 ter inzage gelegen. Op het ontwerp-beleid zijn geen zienswijzen ingediend.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 leggen we uit wat hoge gronden precies zijn, welke opgave het waterschap heeft gekregen in de instandhouding van deze hoge gronden, en welke instrumenten het waterschap beschikbaar heeft om invulling te geven aan deze opgave. In hoofdstuk 3 komt de gekozen beschermingsaanpak aan bod: welke (beleids)keuzes maken wij om de hoge gronden te beschermen en wat betekent dit voor de inwoners en gebruikers van het gebied. Ten slotte lichten we in hoofdstuk 4 toe op welke wijze we de instandhouding van de hoge gronden verankeren in onze zorgplichtprocessen.

2 Hoge gronden en de opgave voor WL

In dit hoofdstuk verkennen we de opgave van het waterschap rond hoge gronden, waarna we in de hoofdstukken 3 en 4 vastleggen hoe we aan deze opgave invulling geven. We beginnen met een toelichting op enkele begrippen en uitgangspunten die nodig zijn om de opgave goed in beeld te brengen.

2.1 Hoge gronden: wat zijn dat?

Waterkeringen en hoge gronden

Waterkeringen bieden bescherming tegen hoogwater van de Maas. Een waterkering is een verhoging in het landschap die is aangelegd om het achterliggende gebied te beschermen tegen overstroming, zoals dijken en keermuren. Primaire waterkeringen beschermen het land tegen een overstroming vanuit de grote wateren (ook wel buitenwater genoemd): de zee, de grote rivieren en de grote meren. Waar in de rest van Nederland er overwegend sprake is van doorgaande primaire waterkeringen langs wateren, wordt in Limburg bescherming tegen hoogwater van de Maas geboden door zowel waterkeringen als hoge gronden. **Deze hoge gronden zijn hooggelegen delen in het landschap die niet, of in mindere mate, worden bedreigd door een hoge waterstand van de Maas en die bijdragen aan de bescherming van achterliggende lagere gebieden.**

Achtergrond: norm en faalkans als basis voor de veiligheid

De norm voor primaire waterkeringen ligt vast in de Waterwet. Voor ieder dijktraject is in de bijlagen 2 en 3 van de Waterwet aangegeven welke norm op dat dijktraject van toepassing is.

Een waterkering faalt als deze de primaire functie – water keren – niet meer kan vervullen. Het falen van een waterkering kan verschillende oorzaken hebben. Deze oorzaken worden faalmechanismen genoemd. Bij het ontwerpen van een waterkering wordt aan elk faalmechanisme een kans toegekend waar de waterkering aan moet voldoen. Dit is de maximaal toegestane/acceptabele kans dat een bepaald faalmechanisme voorkomt bij een specifiek dijktraject. Alle faalmechanismen samen bepalen de kans dat een waterkering faalt, waardoor een overstroming kan optreden. Alle kansen van alle faalmechanismen bij elkaar opgeteld mogen nooit groter zijn dan de (waterveiligheids)norm van het dijktraject. De kans dat een primaire kering faalt mag dus niet groter zijn dan de norm die hiervoor wettelijk is vastgelegd. Gebieden waar een overstroming een hoog risico heeft op grote economische schade of grote aantallen slachtoffers hebben een strengere veiligheidsnorm.

Achtergrond: dijktraject

Een dijktraject is een gedeelte van een primaire waterkering met een eigen norm. Een waterkering kan verdeeld zijn in meerdere dijktrajecten met verschillende normen. De begrenzing van de dijktrajecten en de norm van elk dijktraject is vastgelegd in de Waterwet, bijlagen 2 en 3.

Hoge gronden: verwaarloosbare faalkans

De veiligheidsbenadering die landelijk gebruikt wordt bij het ontwerp en de beoordeling van dijken, definieert hoge gronden als volgt: **hoge gronden zijn gebieden die zo hoog en robuust zijn dat de bijdrage aan de overstromingskans verwaarloosbaar klein is**. Dit wordt ook wel een verwaarloosbare faalkans genoemd. Alleen als er sprake is van een verwaarloosbare faalkans, is er sprake van hoge gronden. In dat geval mag ervan uit worden gegaan dat de hoge gronden geen gevaar lopen door natuurlijke oorzaken zoals erosie of afslag, zowel in normale omstandigheden als tijdens hoogwater.

Aansluitstukken en tussenstukken

Vaak zijn hoge gronden gelegen aan de uiteinden van een dijktraject. Dit noemen we 'aansluitstukken'. Soms komen er ook hoge gronden voor midden in een dijktraject; de waterkering is dan onderbroken omdat de grond op die plek al hoog genoeg was waardoor daar geen waterkering hoefde te worden aangelegd. Dit heet formeel 'ingelegene grond'; in dit beleidskader noemen we dit voor de duidelijkheid 'tussenstukken'.

Dijkverhoging en de ligging van hoge grond

Als de waterkeringen moeten worden verhoogd, door klimaatverandering of toegenomen rivierafvoeren, schuiven de aansluitpunten voor hoge gronden ook op. Hoge gronden die nu nog hoog en breed genoeg zijn, kunnen in de toekomst te laag zijn. De precieze ligging van de hoge gronden, kan dus door de tijd heen veranderen.

2.2 Hoge gronden: waarom is bescherming nodig?

Hoge gronden hebben per definitie een verwaarloosbare faalkans. Dit zegt echter niets over de eventuele risico's door menselijk ingrijpen. Ook al is er sprake van een verwaarloosbare faalkans, dan nog kunnen menselijke activiteiten de instandhouding bedreigen. Denk daarbij aan bijvoorbeeld het verlagen van het maaiveld, de aanleg van een tunnel, kelder of hogedrukleiding, of een ontgraving. Deze ingrepen kunnen ertoe leiden dat het binnendijkse gebied bij hoogwater alsnog, via de hoge gronden, kan instromen. De hoge gronden moeten daarom in stand gehouden worden en beschermd tegen menselijke ingrepen. Welke bescherming nodig is, hangt af van de omvang van de hoge gronden. De termen 'robuustheid', 'afslagprofiel' en grondgebruik spelen hierbij een rol; deze worden hieronder toegelicht.

Robuustheid van hoge gronden

Hoge gronden zijn vaak van nature aanwezige hoog gelegen gronden en kunnen alle vormen hebben. Soms is hoge grond amper breder of hoger dan een dijk. Hoge gronden kunnen ook meters hoger zijn dan een dijk en honderden meters breed. Dit betekent ook dat er verschil bestaat in het risico dat menselijke ingrepen vormen voor de veiligheid. We noemen de mate waarin de hoge gronden bestand zijn tegen menselijk ingrijpen "de robuustheid" van de hoge gronden.

Deze robuustheid is van belang bij het opleggen van regels en beperkingen aan activiteiten op hoge gronden. Immers, hoge gronden die amper hoog en breed genoeg zijn, kunnen bij een relatief kleine ingreep al doorgraven worden. Is de robuustheid laag dan zal er natuurlijk een zwaarder regime - met meer beperkingen - nodig zijn om de hoge gronden te beschermen zodat de waterveiligheid gegarandeerd is. Andersom bestaan er ook hoge gronden met hoge robuustheid, van honderden

meters breed en meters boven het dijkniveau, waar weinig beperkingen nodig zijn om de waterveiligheid te garanderen.

Afslagprofiel

Bij de bepaling van de robuustheid van hoge gronden maken we ook gebruik van het begrip 'afslagprofiel' (uit de landelijke Handreiking Constructief Ontwerpen). Dit is het profiel dat, zonder erosiebestendige bekleding, geacht wordt stabiel te zijn bij erosie buitendijks door stromend water. Hoge gronden zijn immers niet aangelegd of beheerd als dijk en hebben dus geen erosiebestendige kleilaag en/of grasmat. Voor de instandhouding moeten de afmetingen van hoge grond daardoor groter zijn dan een dijk om stabiel te zijn.

Grondgebruik

De robuustheid wordt primair bepaald door fysieke kenmerken van de hoge grond, zoals de hoogte en breedte. Maar ook het type grondgebruik, op basis van de feitelijke situatie én het gemeentelijk bestemmingsplan/omgevingsplan, kan worden meegewogen bij het inschatten van de risico's op aantasting van de hoge grond. Op percelen waaraan enkel een agrarische of natuurfunctie is toebedeeld is de kans dat er bijvoorbeeld een kelder, een diep zwembad of een verkeerstunnel wordt aangelegd veel kleiner dan in een stedelijk gebied.

2.3 Wettelijke taak

Waterschap Limburg draagt de publiekrechtelijke verantwoordelijkheid voor de zorg voor de waterkeringen in zijn beheergebied. Deze verantwoordelijkheid heeft een wettelijke grondslag. In de Waterwet zijn veiligheidsnormen voor de primaire waterkeringen opgenomen. De primaire keringen zijn "opgedeeld" in dijktrajecten die elk een afzonderlijke veiligheidsnorm kunnen hebben. Met de onderverdeling van de keringen in dijktrajecten zijn in bepaalde gevallen ook hoge gronden onderdeel geworden van het dijktraject. Over de hoge gronden wordt in de Memorie van Toelichting bij de Waterwet in paragraaf 4.2.3 vermeld:

'Daar waar hoge gronden onderdeel zijn van een keringtraject worden de betreffende hoge gronden opgenomen in de legger.'

Met het opnemen op de legger worden de hoge gronden bestempeld als 'waterstaatswerk', net zoals de waterkeringen, beken en regenwaterbuffers die in beheer zijn van een waterschap. Paragraaf 2.4 van de toelichting op de ministeriële Regeling veiligheid primaire keringen (2017) zegt:

'Daar waar hoge gronden onderdeel zijn van een keringtraject worden de betreffende hoge gronden meegenomen in de beoordeling.'

Hieruit volgt een nieuwe verplichting voor de keringbeheerder om de hoge gronden - voor zover gelegen tussen de trajectgrenzen die zijn aangewezen in de Waterwet - op te nemen op de legger en ze periodiek te beoordelen. Het aansluitpunt tussen de hoge gronden en een primaire kering is met coördinaten vastgelegd in de Waterwet. Deze aansluitpunten kunnen door allerlei omstandigheden in de loop van de tijd verschuiven.

Met de inwerkingtreding van de gewijzigde Waterwet (2017) heeft het waterschap dus een taak gekregen in de bescherming van een deel van de hoge gronden. Het waterschap is niet de enige met een verantwoordelijkheid rond hoge grond; ook de provincie heeft hierin een rol. De hoge gronden die geen onderdeel vormen van het in de Waterwet vastgelegde dijktraject hoeven op basis van de Memorie van Toelichting niet vastgelegd te worden in de Legger. De legger bepaalt immers de ligging van de waterstaatswerken waarvoor het waterschap een beheertaak heeft.

Voor de bescherming van hoge gronden die daarbuiten vallen heeft de provincie een taak in het voorkomen van ongewenste ontwikkelingen die een risico kunnen vormen voor de waterveiligheid. Hier is de Ontgrondingenwet en vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet, de Omgevingswet van toepassing. De Memorie van Toelichting bij de Waterwet zegt hierover:

‘Provincies zijn het bevoegde gezag voor ontgrondingsvergunningen, ook in relatie tot hoge gronden. Evenals nu het geval is betrekken zij het waterveiligheidsbelang bij de beoordeling van de vergunningaanvraag.’

Echter, niet alle afgravingen zijn vergunningsplichtig. Afhankelijk van de regio kunnen afgravingen van beperkte omvang en ten behoeve van bepaalde functies zonder vergunning worden uitgevoerd. Dit is nader geregeld in de provinciale omgevingsverordening. Dit kan in theorie een risico voor de waterveiligheid opleveren, bijvoorbeeld in het geval van meerdere kleine afgravingen die zonder vergunning mogen worden uitgevoerd. Het waterschap heeft hier geen bevoegdheid. Wel kan het waterschap aandachtslocaties kenbaar maken bij de provincie en bij de gemeenten. Aandachtslocaties zijn bijvoorbeeld gebieden waar de hoge gronden weinig robuust zijn en waar een risico op achterloopsheid bestaat. Het is aan de provincie of gemeente om desgewenst maatregelen te nemen (bijvoorbeeld het opnemen van deze locaties in de omgevingsverordening en in het omgevingsplan).

Er is in de Waterwet niet expliciet opgenomen hoe de bescherming of het beheer van de hoge gronden moet plaatsvinden. De regelgeving beperkt zich tot aanwijzing op de legger.

In dit document richten we ons enkel op de hoge gronden daar waar het waterschap een taak en verantwoordelijkheid heeft. De term ‘hoge grond’ kan daarom steeds worden gelezen als ‘dat deel van de hoge gronden waar het waterschap conform de Waterwet een beheerverantwoordelijkheid heeft’.

2.4 Instrumenten

In de Memorie van toelichting bij de Waterwet is bepaald dat waterschappen de verplichting hebben de hoge gronden op de legger aan te wijzen, daar waar deze onderdeel uitmaken van een dijktraject. Er wordt niet geduid hoe dit invulling moet krijgen; dit is aan de waterschappen zelf te bepalen in hun eigen beheergebied.

Voor de bescherming van de waterkeringen heeft het waterschap bij het intreden van de omgevingswet per 1 juli 2022 de volgende instrumenten ter beschikking:

1. *Omgevingswet*: Deze wet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water, welke zijn uitgewerkt in hoofdlijnen. Deze hoofdlijnen dienen vervolgens uitgewerkt te worden in andere instrumenten zoals de waterschapsverordening.
2. *Waterschapsverordening*: Dit instrument is een decentrale regelgeving waarin het waterschap regels opstelt voor de fysieke leefomgeving. De waterschapsverordening bevat regels voor waterkeringen en watergangen binnen het beheergebied van het waterschap. In deze verordening staat welke geboden en verboden er gelden in en om de in de legger opgenomen waterstaatswerken. De gebieden waar deze regels gelden worden werkingsgebieden genoemd. Deze gebieden zijn ook opgenomen in de Waterschapsverordening. Het werkingsgebied omvat zowel de kering zelf (voorheen 'kernzone') als een zone rond de kering (voorheen 'beschermingszone'). Het doel van de Waterschapsverordening is het behouden van de functies van het waterstaatswerk en het voorkomen van schade.
3. *Normatieve legger*: hierin is aangegeven voor welke oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen (waterstaatswerken) de waterschapsverordening van toepassing is. In een legger wordt omschreven waar de waterstaatswerken liggen en waar de vorm, afmeting en constructie aan moet voldoen. De legger geeft derhalve aan hoe de waterstaatswerken er (volgens het ontwerp) bij moeten liggen. Beschermingszones komen alleen terug in de waterschapsverordening als werkingsgebied.
4. *Onderhoudslegger*: hierin is aangegeven wie onderhoudsplichtige is van een waterstaatswerk. De onderhoudslegger vindt zijn basis in de Waterschapswet.

2.5 Beschermingsopgave

De situatie in Limburg is ten aanzien van het voorkomen van hoge gronden uniek ten opzichte van andere waterschappen. De Limburgse dijktrajecten kennen een verhoudingsgewijs groot aantal tussengelegen hoge gronden die bescherming tegen hoogwater bieden aan het achtergelegen gebied, maar die veel kleiner van omvang zijn dan bijvoorbeeld stuwwallen op de Veluwe. Door menselijk ingrijpen of door stijgende afvoeren kunnen zij de beschermende werking verliezen. Waar het nodig is, ten behoeve van de waterveiligheid, moeten hoge gronden dus beschermd worden tegen ingrepen die de waterveiligheid kunnen aantasten, zoals afgraving of doorgraving. Samengevat is het de taak van het waterschap de hoge gronden - voor zover onderdeel van het dijktraject – op de legger op te nemen, te beschermen en periodiek te beoordelen. In het volgende hoofdstuk werken we dit verder uit.

3 Beschermingsaanpak

3.1 Uitgangspunten

Om de instandhouding van de hoge gronden te borgen zien wij het als onze verantwoordelijkheid om de hoge gronden niet alleen op de legger op te nemen. We kiezen ervoor om daarnaast een beschermingsregime in te voeren, zoals dat ook al bestaat bij de andere waterstaatswerken die bijdragen aan de hoogwaterveiligheid.

Hoge gronden vormen een integraal onderdeel van de bescherming tegen hoogwater. Wij nemen deze hoge gronden daarom als integraal onderdeel van onze waterkeringszorg op in onze instrumenten.

De instrumenten die het waterschap ter beschikking staan voor het beschermen van de waterstaatswerken (legger en waterschapsverordening) kunnen we ook inzetten voor de bescherming van de hoge gronden. Deze instrumenten bieden voldoende mogelijkheden om hoge gronden te beschermen tegen ongewenste ontwikkelingen. Voor de bescherming van hoge gronden kiezen wij ervoor om zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande terminologie en regelgeving rond waterkeringen. Hiermee zorgen we voor een consequente aanpak en doen we recht aan het gegeven dat binnen het dijktraject gelegen hoge gronden een integraal onderdeel zijn van de hoogwaterbescherming.

Voor de bescherming van hoge gronden gebruiken we bestaande instrumenten en sluiten we zoveel mogelijk aan bij bestaande regelingen.

Zoals in al onze regelgeving, kiezen we er ook bij de bescherming van hoge gronden uitdrukkelijk voor om onnodige regeldruk te voorkomen. Het uitgangspunt is steeds 'ja, mits'. Wij leggen enkel beperkingen op aan derden waar dit daadwerkelijk nodig is voor de bescherming tegen hoogwater nu en in de toekomst. Daar waar regels nodig zijn, streven wij er te allen tijde naar om de inperking van het 'normale' gebruik van de ruimte tot het minimum te beperken.

Onnodige regeldruk willen wij voorkomen. Wij leggen enkel beperkingen op waar dit daadwerkelijk nodig is. De beperkingen houden we zo minimaal mogelijk.

Beperkingen opleggen betekent niet dat bouwplannen en dergelijke niet meer uitgevoerd kunnen worden. Het betekent dat er voor bepaalde activiteiten een melding gedaan moet worden of een vergunning benodigd is. Bij het behandelen van de vergunningaanvraag of melding bekijken we op welke wijze invulling aan het initiatief kan worden gegeven zonder dat er een risico voor de waterveiligheid ontstaat.

3.2 Bepaling van het risicoprofiel van hoge gronden

Om niet onnodig beperkingen op te leggen delen wij voor de publiekrechtelijke bescherming de hoge gronden in verschillende categorieën in. Zo voorkomen we dat we onnodige beperkingen opleggen aan derden en ook het waterschap energie en aandacht laten verspillen aan gronden die zo hoog en breed zijn dat er geen veiligheidsrisico is. Dit risicoprofiel is een combinatie van de fysieke robuustheid en het grondgebruik.

Robuustheid van hoge gronden

Bij het bepalen van de fysieke robuustheid baseren wij ons op technische uitgangspunten. Deze zijn ontleend aan het Wettelijk Beoordelingsinstrumentarium (WBI) en het Ontwerp Instrumentarium (OI). Voor de waterstanden sluiten we aan bij de Hydraulische Ontwerp Randvoorwaarden (HOR). Hierbij hanteren we steeds de wettelijke norm die aan het dijktraject is toegekend. Daarnaast hanteren we de beleidsuitgangspunten die Waterschap Limburg hanteert voor de ontwerplevensduur van waterkeringen: dijken ontwerpen we voor een levensduur van 50 jaar (en constructies voor 100 jaar)¹. Voor het bepalen van het afslagprofiel (zie paragraaf 2.2) sluiten we aan bij de landelijke Handreiking Constructief Ontwerpen.

Voor het bepalen van de robuustheid van hoge gronden sluiten wij aan bij landelijke leidraden en instrumenten.

Uitgangspunt is steeds het instandhouden van de verwaarloosbare faalkans van de hoge grond. Daarbij kijken we, net als bij het ontwerpen van een nieuwe waterkering, 50 jaar vooruit. Zo waarborgen we dat de hoge gronden hetzelfde beschermingsniveau bieden als de waterkeringen. We baseren onze berekeningen daarom op de waterstanden voor het jaar 2075. Dit combineren we met hoogtegegevens (zoals AHN) van het maaiveld.

Risicoprofielen

In de praktijk betekent dit dat we de hoge gronden verdelen in twee risicoprofielen: 'basis' en 'robuust'. De toekenning van deze profielen is steeds maatwerk en gebeurt op basis van een technische analyse aangevuld met expert judgement. We kiezen daarbij voor logische, doorgaande lijnen en werkbare eenheden; dit betekent dat we in een divers en afwisselend landschap het risicoprofiel kiezen dat het beste aansluit bij het geheel.

'Hoge grond – basis'

Op basis van de combinatie van fysieke afmetingen en/of het grondgebruik zien we een reëel risico op aantasting van de waterkerende functie van de hoge grond.

- Afmetingen: minimaal de ontwerpdijkhoogte op basis van waterstanden voor het jaar 2075 en een breedte conform afslagprofiel
- Grondgebruik: bebouwd, stedelijk, woningen, industrie

¹ Voor meer informatie over onze technische uitgangspunten verwijzen wij naar de beleidsuitwerking Technische Uitgangspunten Dijkversterking, vastgesteld d.d. 10 juli 2019.

'Hoge grond – robuust'

Op basis van de combinatie van fysieke afmetingen en/of grondgebruik zien we een zeer beperkt risico op aantasting van de waterkerende functie van de hoge grond.

- Afmetingen: minimaal de ontwerpdijkhoogte op basis van waterstanden voor het jaar 2075 en een breedte conform afslagprofiel. Daarnaast blijkt de hoge grond op basis van een gevoeligheidsanalyse met een ontwerphorizon voor het jaar 2125 zeer robuust en ongevoelig voor veranderende (hydraulische) randvoorwaarden.
- Grondgebruik: overwegend natuur, agrarisch ongebouwd.

3.3 Aanwijzing van het tracé en werkingsgebied

In de meeste gevallen zullen de hoge gronden voorkomen over beperkte lengtes. Daar is veelal maar één logisch tracé aan te wijzen en betreft het bijvoorbeeld het doortrekken van de aslijn van de waterkering over hooguit enkele tientallen meters. In een aantal gevallen echter gaat het om langere stukken en is er sprake van een breed uitlopend hoger gelegen gebied waar meerdere tracés denkbaar zijn.

De aanwijzing van het tracé en daarmee ook de aanwijzing van het gebied waar regels gelden, kan consequenties hebben. Niet alleen voor het waterschap maar ook voor grondeigenaren of andere belanghebbenden. Tracés kunnen van elkaar verschillen in bijvoorbeeld de technische robuustheid, maar ook in grondgebruik. Enerzijds is het grondgebruik van invloed op de veiligheidsrisico's, anderzijds is de impact van een eventuele aanwijzing als hoge grond, met bijbehorende beperkingen, ook afhankelijk van de planologische bestemming en het daarbij behorende grondgebruik.

Bij de aanwijzing van het tracé van het werkingsgebied wegen wij de volgende aspecten mee:

- Waterveiligheid
- Beheer
- Ruimtelijke inrichting

Deze aspecten worden hieronder toegelicht.

Waterveiligheid

Hoe robuuster (hoger, breder) hoge gronden zijn, hoe kleiner de kans dat zich op enig moment een risico voor de hoogwaterveiligheid voordoet (zie uitleg paragraaf 2.2). Hoge gronden zijn per definitie gronden die niet direct door hoogwater en bijbehorende natuurlijke processen zoals erosie worden bedreigd. Maar menselijke activiteiten zoals ontgravingen of de aanleg van ondergrondse infrastructuur kunnen wel een risico vormen. Hoe robuuster het tracé, hoe kleiner de kans dat deze menselijke activiteiten een risico's vormen. Een robuuster tracé (hoger en breder) heeft daarom de voorkeur boven een minder robuust tracé.

Beheer

Onze dijken vragen beheer en onderhoud. Er wordt bijvoorbeeld regelmatig gemaaid om de grasmat in goede conditie te houden. Op hoge gronden hoeft het waterschap geen regulier onderhoud te voeren zoals op dijken: de hoge gronden zijn van nature bestand tegen natuurlijke processen. Toch vragen ook hoge gronden een zeker beheer om de veiligheid te borgen. Hierbij kan worden gedacht aan het monitoren van de hoogte en het periodiek beoordelen van de veiligheid. Ook zal er sprake

zijn van het verlenen van vergunningen voor activiteiten op of nabij de hoge grond en voor het voeren van toezicht en zo nodig handhaving. Vanuit het oogpunt van beheer is er dus een voorkeur voor een zo kort en zo robuust mogelijke tracé. Op deze tracés zal de beheerinspanning immers het kleinst zijn.

Ruimtelijke inrichting

Het aanwijzen van werkingsgebieden op hoge gronden brengt met zich mee dat we beperkingen opleggen waar dat eerder nog niet het geval was. Doordat de hoge gronden van nature 'hoog en droog' zijn, is de beleving van een veiligheidsrisico bij eigenaren en gebruikers gering. Ook willen we het normale ruimtegebruik zo min mogelijk inperken. Om die reden heeft een tracé over publieke gronden de voorkeur boven een tracé over particulier eigendom. En hebben onbebouwde locaties de voorkeur boven een tracé over of dicht bij bebouwing. Ook als er nu nog geen bebouwing is, kunnen er wel plannen zijn voor bebouwing in de toekomst. Waar mogelijk houden we bij het aanwijzen van een tracé rekening met toekomstplannen van gemeenten en andere initiatiefnemers.

In paragraaf 3.1 is aangegeven dat we ervoor kiezen steeds de lichtst mogelijke bescherming op te leggen waarmee we nog kunnen voldoen aan onze wettelijke taak. Ook hieruit volgt een voorkeur voor een zo robuust mogelijk tracé, aangezien we daar minder beperkingen aan het gebruik hoeven op te leggen.

Het zal niet in alle gevallen mogelijk zijn om (toekomstige) bebouwing te mijden en particuliere belangen volledig te ontzien. Zoals in par 3.1 beschreven is, betekent een aanwijzing als hoge grond met bijbehorend werkingsgebied niet dat activiteiten en werkzaamheden niet meer mogelijk zijn. Het betekent enkel dat bij de uitvoering van die activiteiten de regels van het waterschap in acht moeten worden genomen en risico's voor de hoogwaterveiligheid moeten worden beperkt. Daarbij kan een meld- of vergunningplicht van toepassing zijn.

Principes voor het aanwijzen van de route

Bovenstaande leidt tot de volgende principes voor het aanwijzen van de route met beperkingen:

- Een route over robuuste hoge gronden heeft de voorkeur boven een route over minder robuuste hoge gronden (in hoogte of breedte).
- Een route door openbaar/onbebouwd terrein of over openbare weg heeft de voorkeur boven particulier/bebouwd terrein. Ook andere aspecten van de ruimtelijke inrichting (nu en in de toekomst) kunnen meewegen.
- Bij meerdere routes met gelijke geschiktheid heeft de kortste route de voorkeur.

Net als bij de bepaling van het risicoprofiel is ook bij het bepalen van de route altijd sprake van maatwerk. Er zijn immers geen twee situaties hetzelfde. Uiteindelijk is er steeds de afweging tussen het voldoende borgen van de waterveiligheid en het zo min mogelijk beperken van perceeleigenaren en gebruikers van een gebied.

Als een tracékeuze aan de orde is, maken wij een afweging op basis van de lengte en robuustheid van de mogelijke tracés en de ruimtelijke inrichting.

3.4 Regels en beperkingen

Om de instandhouding van de hoge gronden te borgen, worden de hoge gronden opgenomen in de waterschapsverordening en wordt hieraan een werkingsgebied met beperkingen toegekend. Hiermee worden bepaalde activiteiten in deze zone aan regels gebonden. Deze regels worden vastgelegd in de waterschapsverordening. Dit betreft in ieder geval een algemene zorgplicht voor eenieder die activiteiten wil uitvoeren op en nabij de aangewezen hoge gronden. Hierbij wordt een beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid om het waterkerend vermogen van de hoge gronden niet aan te tasten. Ook worden ingrepen met een mogelijk grote impact op de veiligheid vergunningplichtig. Denk daarbij aan grootschalige ontgrondingen, het aanleggen van een hogedrukleiding of het volledig doorgraven van de hoge grond waarbij een open verbinding ontstaat tussen de buitendijkse en binnendijkse zijde. Daar waar de hoge gronden weinig robuust zijn, worden ook voor kleinere ingrepen regels opgelegd en worden bepaalde activiteiten meldplichtig. Voor ingrepen die geen direct risico vormen voor het waterkerend vermogen van de hoge grond (denk aan het planten of rooien van bomen) worden geen beperkingen opgelegd.

‘Hoge grond – basis’

Op basis van de combinatie van fysieke afmetingen en/of het grondgebruik zien we een reëel risico op aantasting van de waterkerende functie van de hoge grond. Daarbij kiezen we voor het volgende beschermingsregime:

- Zorgplicht
- Vergunningplicht:
 - Hogedruk leidingen
 - Grote ontgrondingen (dieper dan 2,5 meter en/of meer dan 10.000 m3)
 - Volledige doorgraving (o.a. sloot, open kokers en (buis)leidingen, dassentunnel, fietstunnel)
- Meldplicht:
 - Kleine ontgravingen (o.a. sloot, fundering, zwembad, vijver)

‘Hoge grond – robuust’

Op basis van de combinatie van fysieke afmetingen en/of grondgebruik zien we een zeer beperkt risico op aantasting van de waterkerende functie van de hoge grond. Daarbij kiezen we voor het volgende beschermingsregime:

- Zorgplicht
- Vergunningplicht:
 - Hogedruk leidingen
 - Grote ontgrondingen (dieper dan 2,5 meter en/of meer dan 10.000 m3)
 - Volledige doorgraving (o.a. sloot, open kokers en (buis)leidingen, dassentunnel, fietstunnel)

De regels worden in detail uitgewerkt en vastgelegd in de waterschapsverordening. Voor het werkingsgebied, waar deze regels van toepassing zijn, hanteren we een breedte van in totaal 40 meter: in principe 20 meter aan weerszijden van de aslijn; zo nodig wordt eenzijdig 40 meter aangehouden (bijvoorbeeld om bepaalde ontwikkelingen te ontzien) .

4 Implementatie en doorwerking

4.1 Zorgplicht waterkeringen

De waterschappen dragen er zorg voor dat de primaire waterkering aan de wettelijke veiligheidsnorm voldoet. Hierbij zit de opdracht aan de beheerder om de nodige maatregelen te nemen voor het veilig en doelmatig beheer van waterstaatswerken. De beheerder heeft beoordelingsvrijheid om te bepalen op welke wijze invulling wordt gegeven aan deze opdracht.

De zorgplicht voor de keringen wordt met dit beleidskader hoge gronden uitgebreid om ook de hoge gronden te omvatten. De praktische uitwerking hiervan wordt per onderdeel in de komende paragrafen op hoofdlijnen beschreven. In de operationele plannen (assetmanagement-, instandhoudings- en inspectieplannen) werken wij dit verder uit naar de dagelijkse praktijk. De zorgplicht voor de keringen wordt met dit beleidskader ook van toepassing verklaard op de hoge gronden. We nemen de hoge gronden op in hoe we het beheer, onderhoud, en de instandhouding inbedden in onze werkprocessen (doorwerking in zorgplichtprocessen). Dit betekent dat wij bijvoorbeeld bij vergunningverlening en plantoetsing ook de hoge gronden in ogenschouw nemen. Daartoe stellen wij regels op en ontwikkelen wij binnen de zorgplichtprocessen een aanpak voor de hoge gronden.

Hoge gronden vormen een integraal onderdeel van de bescherming tegen hoogwater. Wij kiezen ervoor om deze hoge gronden als integraal onderdeel van de zorgplicht voor onze waterkeringszorg op te nemen in onze werkprocessen.

4.2 Legger en waterschapsverordening

De waterkeringbeheerder stelt voor de primaire keringen een legger vast, waarin wordt omschreven waar de primaire kering naar ligging, vorm, afmeting en constructie aan moet voldoen. Het opnemen van de hoge gronden op de legger is een wettelijke verplichting (zie par. 2.3). Na vaststelling van dit beleidskader zullen de hoge gronden gefaseerd worden opgenomen op de legger. Het opnemen van de hoge gronden op de legger is daarmee een groeiproces. Input voor het opnemen op de legger zal komen uit onder andere de wettelijke beoordeling van de waterkeringen (par. 4.6) en dijkversterkingsprojecten (par. 4.7).

Gelijktijdig met het opnemen van de eerste hoge gronden op de legger worden ook de bijbehorende beperkingen vastgelegd in de Waterschapsverordening. In de waterschapsverordening worden regels opgelegd ter bescherming van de hoge gronden. Deze regels zien op het weren van activiteiten die de hoge gronden kunnen aantasten, zoals graaf- of bouwwerkzaamheden. We sluiten hiermee aan bij de generieke werkprocessen voor het bijhouden van de legger en waterschapsverordening.

Het vroegtijdig betrekken van belanghebbenden bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit noemen we participatie. Onder belanghebbenden verstaan we in dit geval: burgers, vertegenwoordigers van bedrijven, bestuurders van overheden en professionals van maatschappelijke organisaties. Als instrumenten uit de Omgevingswet worden vastgesteld door het waterschap moet het waterschap aangeven hoe de hierboven genoemde belanghebbenden bij de

totstandkoming hiervan zijn betrokken en welke resultaten dit hebben opgeleverd. Dit is opgenomen in het participatiebeleid van Waterschap Limburg.

4.3 Inspectie, monitoring en onderhoud

Hoge gronden zijn gronden die voldoende robuust zijn om natuurlijke invloeden te weerstaan. Regulier onderhoud (zoals bijvoorbeeld een dijk die gemaaid moet worden) is dan ook niet aan de orde. Monitoring en inspectie zijn bij hoge gronden, anders dan bij dijken, enkel gericht op het signaleren van menselijk ingrijpen, niet op monitoring van natuurlijke processen.

Inspectie zal in principe vanaf de openbare weg en openbare terreinen plaatsvinden. Gezien de veel kleinere risico's bij hoge gronden dan bij aangelegde waterkeringen is periodieke inspectie op particulier eigendom zoals achtertuinen een te zwaar middel. Ook kan worden volstaan met een relatief lage inspectiefrequentie (orde grootte 1x per jaar; nader vast te leggen in de operationele plannen van het waterschap).

Monitoring van de omvang van de hoge gronden (hoogte, breedte) kan plaatsvinden op basis van AHN. De AHN-data zijn tegenwoordig zeer nauwkeurig; het zelf laten inmeten levert geen aanvullende gegevens op. Gezien het feit dat natuurlijke processen per definitie in principe niet van invloed zijn op de hoge gronden, kan voor de monitoring een zeer lage frequentie worden aangehouden, tenzij er een specifieke verdenking is. Om die reden wordt voor de monitoring van hoogte en breedte van de hoge grond aangesloten bij de twaalfjaarlijkse cyclus van de Wettelijke Beoordeling; zie paragraaf 4.6.

4.4 Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Omdat wij hoge gronden zien als een integraal onderdeel van het dijktraject sluiten wij voor het vergunningproces zoveel mogelijk aan bij de bestaande werkwijzen voor waterkeringen. Echter vanwege de veel grotere robuustheid van hoge gronden hoeven aan de hoge gronden minder regels opgelegd te worden. Dit betekent dat ook minder vaak een vergunning van het waterschap benodigd is dan bij dezelfde activiteiten nabij een waterkering. Daar waar sprake is van een meld- of vergunningplicht voor de hoge gronden worden deze door de vergunningverleners op eenzelfde wijze afgehandeld, waarbij steeds centraal staat op welke wijze het initiatief mogelijk gemaakt kan worden zonder dat de waterveiligheid wordt aangetast.

Na melding bij het waterschap toetst de vergunningverlener of de ingreep een negatieve invloed heeft op de waterveiligheid. Enkel indien dat het geval is, zullen zo nodig nadere regels worden opgelegd via een maatwerkvoorschrift.

Bij Waterschap Limburg gaan toezichthouders enkel gericht op pad, op basis van signalen van de inspecteurs. Dit is voor de hoge gronden niet anders. We sluiten hierbij aan op de reeds bestaande werkwijzen.

4.5 Calamiteitenzorg

Een van de zorgplichtprocessen is de calamiteitenzorg. De waterkeringbeheerder is verplicht om een calamiteitenplan op te stellen dat betrekking heeft op alle waterstaatswerken die de beheerder in beheer heeft. Hier vallen, na het opnemen op de legger, ook de hoge gronden onder.

Voor de bestrijdingsplannen rond Maashoogwater is voor de hoge gronden echter niets extra's nodig. Hoge gronden kunnen hoogwater (tot normsituatie) weerstaan. Monitoring van de hoge gronden door dijkwachten tijdens een hoogwatergolf is dan ook niet nodig. Dijkwachten zijn opgeleid om signalen van falen van een aangelegde dijk vroegtijdig te herkennen; dit is bij hoge gronden niet aan de orde waardoor monitoring door dijkwachten geen toegevoegde waarde heeft.

Bij overige calamiteiten worden de hoge gronden beschouwd als integraal onderdeel van het dijktraject en zal per calamiteit moeten worden beoordeeld welke acties eventueel nodig zijn, analoog aan de situatie bij een aangelegde dijk.

4.6 Wettelijke beoordeling

Op basis van de Waterwet zijn waterschappen verplicht om eenmaal per twaalf jaar de 'Beoordeling veiligheid primaire waterkeringen' uit te voeren. Er is een landelijk beoordelingsinstrumentarium (WBI) beschikbaar op basis waarvan wordt beoordeeld of en in hoeverre de waterkeringen aan de norm voldoen. De beoordeling brengt in beeld in hoeverre het dijktraject voldoet aan de in de wet gestelde norm, en wat de eventuele opgave is in dijkversterking.

Het waterschap beoordeelt hierbij ook de hoge gronden op waterveiligheid, als onderdeel van het dijktraject. Op basis van de fysieke robuustheid (hoogte, breedte) wordt eens per twaalf jaar de faalkansbijdrage van deze trajectdelen bepaald. Dit gebeurt aan de hand van een analyse van de AHN-data. Uit het resultaat wordt duidelijk:

- wat de faalkansbijdrage van de hoge gronden binnen het dijktraject is (oftewel: voldoet de hoge grond nog aan de eisen voor hoge grond, namelijk een verwaarloosbare faalkans);
- of de in de wet vastgelegde begrenzingen van de dijktrajecten (in xy-coördinaten) nog klopt;
- wat de geschatte faalkansbijdrage van de gronden buiten het dijktraject is (deze zou verwaarloosbaar moeten zijn).

De laatste twee onderdelen zijn relevant om een eventuele omissie in de begrenzing van het dijktraject, zoals vastgelegd in de Waterwet, aan te tonen. De faalkansbijdrage van de gronden buiten het dijktraject zouden in principe verwaarloosbaar moeten zijn. Daar waar dit niet het geval is, is het dijktraject niet goed gedefinieerd. Zie paragraaf 4.9 voor het wijzigen van de dijktrajectbegrenzing.

4.7 Dijkversterking

Voor nieuwe dijkversterkingsprojecten² gaan wij uit van een benadering waarbij het gehele dijktraject, inclusief tussengelegen hoge gronden én een eventuele verschuiving van de trajectgrenzen, integraal wordt beschouwd en ook integraal op de legger wordt opgenomen. Zo zorgen we ervoor dat een dijkversterkingsproject een gehele dijkkring oplevert³, niet enkel een aantal versterkte dijkvakken waarbij de mogelijkheid bestaat dat de hoge gronden alsnog een veiligheidsrisico opleveren.

Bij een dijkverhoging is het bijvoorbeeld mogelijk dat 'hoge gronden' niet meer hoog genoeg zijn om te voldoen aan de definitie van hoge grond. Bij het ontwerp is daarom altijd een totale beschouwing van de faalkans van een dijktraject nodig, inclusief de hoge gronden. Voor de hoge gronden moet worden aangetoond dat deze een verwaarloosbare faalkans hebben op basis van de ontwerprandvoorwaarden voor het dijktraject.

Daarnaast bestaat er een relatie tussen aangelegde dijkvakken en de keuzemogelijkheden die er zijn voor een route over hoge grond, aangezien de aansluitpunten van de dijkvakken de dwangpunten voor de route door hoge grond vormen. Ook dit pleit ervoor om dijken altijd in samenhang met hoge grond te bezien.

Bij het Projectbesluit Omgevingswet (voorheen: Projectplan Waterwet) dat voor een dijkversterkingsproject wordt opgesteld, wordt ook de legger aangepast. In dit proces worden dan direct de hoge gronden binnen de trajectgrenzen en de aansluitingen meegenomen. Er wordt dus voor het hele dijktraject een doorgaande legger opgesteld en de gemaakte keuzes, ook ten aanzien van de hoge gronden indien van toepassing, worden onderbouwd in het projectbesluit.

4.8 Weging waterbelang in ruimtelijke plannen

Het waterschap adviseert over het waterbelang bij plannen van derden op grond van art. 5.37 Besluit Kwaliteit Leefomgeving. Daarnaast moeten omgevingsplannen op grond van art. 5.38 van hetzelfde besluit borgen dat bij het toelaten van activiteiten geen belemmeringen ontstaan voor primaire waterkeringen. Het advies van het waterschap heeft geen verplichtend karakter, maar kan initiatiefnemers wel wijzen op het belang van waterveiligheid en andere wateraspecten.

Bij hoge gronden bestaat het beeld vaak dat deze locaties 'hoog en droog' zijn en er geen waterveiligheidsbelang speelt. Het is dan bij bewoners en gebruikers van het gebied niet bekend dat deze gronden een onderdeel vormen van de bescherming van een binnendijs lager gelegen gebied. Bij de weging van het waterbelang signaleren we dat een initiatief raakt aan hoge gronden die zijn opgenomen op de legger en in de waterschapsverordening. Het waterschap zal adviseren op welke wijze het initiatief kan worden uitgevoerd, zodanig dat er geen risico's voor de waterveiligheid

² Reeds lopende dijkversterkingsprojecten worden nog afgehandeld conform hun vastgestelde projectopdracht. Dit kan betekenen dat de hoge gronden separaat achteraf nog moeten worden aangewezen.

³ Hierop vormen partiële dijkversterkingen een uitzondering, maar ook daarbij zullen direct aangrenzende hoge gronden en aansluitpunten moeten worden beschouwd.

optreden. Daar waar voor het waterschap bekend is dat ook risicolocaties buiten de trajectgrenzen worden geraakt (zie paragraaf 2.3) zal ook dit worden gemeld.